

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 21 lutego 2014 r.

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.401.1.2014

Notatka służbowa

W dniu 18 lutego 2014 r. w siedzibie MEN odbyło się spotkanie dotyczące zagadnienia nieletnich matek w jednostkach resocjalizacyjnych i placówkach podległych MPiPS. W spotkaniu uczestniczyli: S. Chmielewski – Podsekretarz Stanu w Min. Sprawiedliwości, Tadeusz Sławecki – Sekretarz Stanu w Min. Edukacji Narodowej, Elżbieta Seredyn – Podsekretarz Stanu w Min. Pracy i Polityki Społecznej, Rzecznik Praw Dziecka, Dyrektorzy MOW (w Cerekwicy Nowej i Goniądzu), A. Sikora – Prezes Fundacji *Po drugie*, przedstawiciele ORE, przedstawiciele MEN oraz M. Mazur i K. Goral przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich.

We wprowadzeniu T. Sławecki wskazał, iż problem nieletnich matek w jednostkach resocjalizacyjnych jest rozpoznany jeżeli idzie o skalę zjawiska i jego konsekwencje, należałoby jednak zastanowić się jak uregulować prawnie sytuację tych nieletnich. S. Chmielewski w swoim wystąpieniu wskazał – podobnie jak w piśmie z dnia 22 listopada 2013 r., które RPO otrzymał do wiadomości – iż obecne regulacje prawne są wystarczające, albowiem u.p.n. daje dyrektorom możliwość umieszczenie nieletniej poza zakładem poprawczym, bądź daje możliwość skorzystania z warunkowego zwolnienia. E. Seredyn przedstawiła propozycje zmian do ustawy o pieczy zastępczej, które będą dotyczyły placówek opiekuńczych MPiPS (domy dziecka). RPD wskazał jedynie, że problem jest znany od lat i taka sytuacja jest niezgodna z Konwencją o Prawach Dziecka.

Pani A. Sikora w nawiązaniu do wypowiedzi S. Chmielewskiego wskazała natomiast, że należy się zastanowić nad uregulowaniem tej kwestii, zamiast wskazywania i dowodzenia, że zmiany nie są konieczne. Jako przedstawiciel RPO wskazałem, iż podtrzymujemy stanowisko zaprezentowane podczas spotkania

u p. Minister A. Kozłowskiej-Rajewicz, iż należy dokonać zmian w u.p.n., ponownie wskazując, iż za model z którego można korzystać tworząc podstawy instytucjonalne do uruchomienia oddziałów dla tych nieletnich mogą służyć właściwe przepisy k.k.w. (art. 87 § 3-5). Wskazałem również, że takie rozwiązanie będzie służyło nieletnim, które się nie zresocjalizowały i które nie mają gdzie wrócić (rodzina jest dysfunkcyjna), nadto Kodeks rodzinny i opiekuńczy w art. 96 § 2 daje możliwość bieżącej pieczy nieletniej nad dzieckiem. Podniosłem także, iż ograniczenia instytucjonalne (niedostosowanie placówek) czy organizacyjne (nieprzygotowanie personelu do opieki nad noworodkami i małymi dziećmi) są do przezwyciężenia, nadto nie dotyczyłyby one wszystkich placówek, a jedynie wybranych, które winny być wskazane w akcie wykonawczym z nazwy (podobnie jak to jest w przypadku zakładów karnych). Utworzenie takich oddziałów, byłoby także dla sędziego rodzinnego argumentem za skierowaniem tam nieletniej zamiast *de facto* dokonywać jej urlopowania czy orzekając warunkowe przedterminowe zwolnienie do rodzinnego domu (dysfunkcyjnego).

Stanowisko przeze mnie zaprezentowane w pełni poparł dyrektor MOW w Cerekwicy Nowej, który wskazał, iż jest ono bliskie także innym dyrektorom placówek dla nieletnich, wskazując, że dyrektorzy poradzą sobie z kwestiami organizacyjnymi i opieką nad nieletnimi i ich dziećmi, a jedyne, czego im trzeba to stworzenia właściwych przepisów, które uregulują sytuację tych nieletnich.

T. Sławecki zwrócił się do Min. Sprawiedliwości o przygotowanie na kolejne spotkanie kompendium wiedzy formalno-prawnej w tym obszarze, a także koniecznych zmian w prawie. Przedstawicielka MEN zwróciła się z kolei do wszystkich uczestników o przesłanie swoich pomysłów i koncepcji w tej mierze. Mając na uwadze, iż stanowisko KMP jest najbardziej rzeczowe i wskazuje modelowe (przykładowe) normy z których można skorzystać, nie wydaje się zasadne przesyłanie dalszych koncepcji czy pomysłów w tej mierze. Ponadto wykraczałoby to poza kompetencje ustawowe RPO.

Opr. Marcin Mazur